

RO

RO

RO

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 8.4.2011
COM(2011) 186 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Evaluarea intermediară a programului comun Eurostars

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Evaluarea intermediară a programului comun Eurostars

1. CONTEXT

Obiectivul programului comun Eurostars este de a sprijini întreprinderile mici și mijlocii care desfășoară activități de cercetare și dezvoltare prin cofinanțarea proiectelor lor de cercetare orientate către piață și prin punerea la dispoziția acestora a cadrului juridic și organizațional necesar. Programul comun se bazează pe cooperarea europeană pe scară largă între statele membre în cadrul unor proiecte de cercetare aplicată și inovare în toate domeniile tehnologice sau industriale. Toate¹ statele membre UE și cele 6 țări asociate la cel de-al șaptelea program-cadru² participă la programul comun în contextul Eureka, o organizație europeană cu caracter interguvernamental al cărei obiectiv este de a sprijini activitățile de cercetare și dezvoltare legate de piață³.

Prin Decizia din 9 iulie 2008 a Parlamentului European și a Consiliului, UE a decis să participe la finanțarea Eurostars⁴, cu o contribuție de până la 100 milioane EUR pentru perioada 2008-2013⁵, echivalentul a maximum o treime din contribuțiile efective ale statelor membre și ale celorlalte țări participante. Secretariatul Eureka răspunde de implementarea programului și de primirea, alocarea și monitorizarea contribuției financiare a UE.

Temeiul juridic al deciziei menționate anterior (denumită în continuare „decizia Eurostars”) este articolul 185 din TFUE (anterior articolul 169 din Tratatul CE) prin care, la punerea în aplicare a programului-cadru multianual, se permite coordonarea programelor naționale de cercetare printr-un proces de integrare voluntară dintre statele membre, care include aspectele științifice, administrative și financiare.

În decizia Eurostars, Parlamentul și Consiliul se referă, în special, la importanța IMM-urilor pentru creștere și competitivitate în Uniunea Europeană, la necesitatea ca statele membre și Comisia să consolideze eficacitatea și complementaritatea sprijinului acordat IMM-urilor prin programele naționale și europene⁶, la importanța promovării inovării industriale (inclusiv a

¹ Inițial, Eurostars a inclus 26 de state membre. De când s-a asociat și Malta, în octombrie 2010, toate statele membre UE participă la programul comun.

² Decizia nr. 1982/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006 privind al șaptelea program-cadru al Comunității Europene pentru activități de cercetare, de dezvoltare tehnologică și demonstrative (2007-2013) (JO L 412, 30.12.2006, p. 1). Țările asociate sunt Croația, Islanda, Israel, Norvegia, Elveția și Turcia.

³ EUREKA a fost înființată cu ocazia unei conferințe a miniștrilor din 17 țări și a membrilor Comisiei Comunităților Europene, desfășurate la Paris, la 17 iulie 1985.

⁴ Decizia nr. 743/2008/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 9 iulie 2008 privind participarea Comunității la un program de cercetare și dezvoltare derulat de mai multe state membre, destinat să sprijine întreprinderile mici și mijlocii care desfășoară activități de cercetare și dezvoltare (JO L 201, 30.7.2008, p. 58).

⁵ Contribuția UE provine din bugetul PC7 alocat „Cercetării în beneficiul IMM-urilor” în cadrul programului specific „Capacități”.

⁶ Concluziile Consiliului, 25-26 noiembrie 2004.

legăturilor cu Eureka, în special cu trimitere la IMM-uri), precum și la importanța coordonării programelor naționale în vederea dezvoltării Spațiului european de cercetare (SEC).

În recenta comunicare privind inițiativa emblematică „O Uniune a inovării”⁷, adoptată în contextul noii strategii de creștere a UE „Europa 2020”⁸, Comisia a confirmat importanța acordată IMM-urilor, în special acelor care prezintă un potențial ridicat de creștere, care pot transforma rapid rezultatele în noi produse și servicii. IMM-urile reprezintă coloana vertebrală a economiei europene, contribuind puternic la competitivitatea și creșterea acesteia. S-a luat angajamentul clar de a concepe programe de cercetare și inovare la nivelul UE care să permită IMM-urilor un acces mai simplu și o implicare mai substanțială. Totodată, pentru atingerea acestui obiectiv, Comisia a menționat necesitatea utilizării pe mai departe a parteneriatelor cu agențiile din statele membre, pe baza experienței inițiativei Eurostars a Eureka.

Consiliul European a insistat cu privire la raționalizarea instrumentelor UE de finanțare a cercetării și inovării, inclusiv a acelor destinate IMM-urilor⁹. Peisajul european actual al sprijinului pentru IMM-uri este foarte fragmentat, iar Comisia Europeană regândește în prezent abordarea globală. Recunoscând importanța IMM-urilor la stimularea inovării în Uniunea Europeană, Consiliul European a invitat Comisia să examineze fezabilitatea unei scheme de finanțare a cercetării și inovării pentru micile întreprinderi, ca parte a exercițiului general de evaluare menit să răspundă, printr-o abordare bazată pe piață, nevoilor întreprinderilor cu creștere rapidă.

Revizuirea bugetară¹⁰ a propus ca întreaga gamă de instrumente UE pentru cercetare și inovare să funcționeze într-un cadru strategic comun de finanțare a cercetării și inovării¹¹, un concept care se bucură de susținerea Consiliului European în scopul îmbunătățirii eficienței finanțării cercetării și inovării atât la nivel național, cât și la nivelul UE, ceea ce ar permite articularea finanțării în cadrul sistemului inovării și raționalizarea instrumentelor, eliminându-se eventualele duplicări ale eforturilor.

Decizia Eurostars impune o evaluare intermediară la doi ani de la începerea programului. Această evaluare a fost realizată de un grup de experți independenți (denumit „grupul”), prezidat de domnul Laperrouze, fost membru al Parlamentului European și vicepreședinte al comisiei ITRE.

Pe baza documentației bogate, a studiilor de caz, a rapoartelor de țară și a interviurilor realizate cu IMM-uri și cu părți interesate, raportul de evaluare intermediară (denumit în continuare „raportul”) a furnizat atât o analiză a principalelor aspecte (operaționale și strategice) legate de programul Eurostars, cât și recomandări pe termen scurt și lung. Grupul a examinat în special progresul realizat în îndeplinirea obiectivelor majore ale Eurostars de sprijinire a IMM-urilor care desfășoară activități de cercetare și dezvoltare și de aliniere și sincronizare a programelor naționale de cercetare și inovare.

⁷ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor din 6.10.2010 „Inițiativa emblematică a Strategiei Europa 2020 – O Uniune a inovării”, COM(2010)546 final.

⁸ Comunicarea Comisiei din 3.3.2010, „Europa 2020 - O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii”, COM(2010) 2020 final.

⁹ Concluziile Consiliului European din 4 februarie 2011.

¹⁰ Revizuirea bugetului UE – COM(2010) 700.

¹¹ Cartea verde „De la provocări la oportunități: către crearea unui cadru strategic comun pentru finanțarea cercetării și inovării în UE”, COM(2011) 48.

Prezentul raport oferă Comisiei puncte de vedere cu privire la principalele recomandări formulate de experți.

2. EVALUAREA INTERMEDIARĂ A GRUPULUI DE EXPERȚI INDEPENDENȚI OBSERVAȚIILE COMISIEI

În conformitate cu articolul 13 alineatul (2) din decizia Eurostars, evaluarea intermediară trebuie să vizeze progresul realizat în îndeplinirea obiectivelor stabilite în anexa 1 la decizia Eurostars, să includă recomandări privind cele mai potrivite modalități de îmbunătățire a managementului științific și a integrării financiare, să evalueze capacitatea IMM-urilor care desfășoară activități de cercetare și dezvoltare de a participa la programul comun Eurostars, precum și să evalueze calitatea și eficiența implementării acestuia.

Raportul grupului a acoperit toate aceste aspecte și a oferit un număr semnificativ de constatări, comentarii și recomandări. Comisia consideră că raportul, în ansamblul său¹², face parte integrantă din procesul de evaluare intermediară prevăzut la articolul 13 alineatul (2). Prin urmare, în paragrafele care urmează, Comisia va sublinia numai cele mai relevante constatări/recomandări privind calea de urmat și își va concentra comentariile pe acestea.

2.1. Progresul realizat de Eurostars în realizarea obiectivelor sale

2.1.1. Motivele existenței Eurostars

Grupul a considerat că grupul-țintă al IMM-urilor europene care desfășoară activități de cercetare și dezvoltare este atins, așa cum se arată în obiectivul principal formulat în anexa 1 la decizia Eurostars și că acestea constituie o nișă sustenabilă din punctul de vedere al cererii. Programul, prin combinația sa distinctivă de caracteristici, răspunde unor nevoi reale ale IMM-urilor care desfășoară activități de cercetare și dezvoltare, și a atras un număr mare de cereri, iar numărul de proiecte eligibile a depășit bugetul alocat inițial. Pe măsură ce abordarea de tip „inovatie deschisă” devine tot mai mult o practică comună și se recunoaște importanța cercetării și dezvoltării pentru performanța IMM-urilor, grupul consideră că este de așteptat să se înregistreze o creștere a cererii de colaborare internațională din partea IMM-urilor. Prin urmare, grupul este de părere că *programul Eurostars ar trebui să continue și după 2013 și că în următoarea ediție a programului Eurostars, Comisia Europeană ar trebui să pregătească o propunere care să beneficieze de un buget crescut și care să introducă clauze de flexibilitate, pentru a răspunde cererii în creștere.*

Comisia salută interesul puternic manifestat de IMM-uri pentru Eurostars. Este important de văzut dacă nivelul cererii se va menține și dacă țările Eurostars vor fi capabile să răspundă la aceasta. Mai mult, în prezent majoritatea IMM-urilor participante au fost deja implicate în cercetare la nivel internațional, așa cum se explică în capitolul 2.3. Se poate pune întrebarea dacă aceste este grupul țintă avut în vedere. Discuțiile cu privire la alocarea bugetară viitoare pentru Eurostars vor trebui să aibă loc în lumina evoluțiilor viitoare ale programului și în contextul de ansamblu al viitorului cadru strategic comun pentru finanțarea cercetării și inovării și a concluziilor Consiliului European din 4 februarie 2011.

¹² Raport publicat la adresa http://ec.europa.eu/research/evaluations/index_en.cfm?pg=fp7-evidence la rubrica „Alte evaluări ale panelurilor PC7”.

2.1.2. *Impactul socio-economic al Eurostars*

Programul Eurostars este un program relativ tânăr, prin urmare până în prezent nu au fost finalizate decât câteva proiecte. Așa cum a recunoscut și grupul, evaluarea calitativă a impactului, prin măsurarea efectului de aditivitate al proiectului (aditivitate în materie de contribuții, rezultate și comportament) este foarte dificilă în absența unor date concrete, cele mai multe dintre ele putând fi colectate la sfârșitul proiectului.

Evaluarea corectă a aditivității impune aplicarea unor tehnici corespunzătoare, care necesită datele specifice pe care grupul le-a indicat în recomandările sale, care să fie colectate de secretariatul Eureka și de organismele naționale de finanțare.

Comisia salută recomandările cu privire la indicatorii de impact și cu privire la datele necesare care ar trebui să conducă la o evaluare mai bună a impactului proiectelor din cadrul Eurostars. Comisia încurajează secretariatul Eureka să elaboreze acești indicatori și să colecteze datele respective, fără a impune, totuși, sarcini prea importante, legate de raportare, asupra IMM-urilor. Comisia le va lua în considerare la evaluarea finală care, potrivit deciziei Eurostars, va avea loc în 2013. La momentul respectiv va fi esențial să se ajungă la o înțelegere complexă a impactului Eurostars asupra activității IMM-urilor participante.

2.1.3. *Finanțarea proiectelor eligibile*

În ceea ce privește resursele Eurostars pentru perioada de dinainte de 2013, grupul a remarcat că finanțarea disponibilă pentru fiecare dintre apeluri nu a fost suficientă pentru a acoperi toate proiectele care au depășit pragul de evaluare. Grupul recomandă *Comisiei Europene și statelor membre să furnizeze fonduri suficiente care să permită finanțarea unei proporții mai mari de proiecte care trec pragul de evaluare al Eurostars.*

Comisia este de acord cu această recomandare în măsura în care acest lucru ar permite finanțarea tuturor celor mai bune proiecte în funcție de principiul fondului comun. Așa cum se prevede în decizia Eurostars, „alocarea fondurilor din contribuția Comunității și din bugetele naționale afectate proiectelor Eurostars selectate are loc în ordinea clasamentului”. Din cauza modului în care funcționează modelul actual (necentralizat) de finanțare, este puțin probabil ca o creștere a bugetului să conducă la o creștere echivalentă a proiectelor finanțate. Acest lucru poate fi atins numai dacă țările Eurostars pun la dispoziție fonduri suficiente pentru ca toate proiectele care sunt cel mai bine clasate să poată fi finanțate. În plus, Comisia remarcă faptul că datele actuale cu privire la fondurile angajate efectiv de către organismele naționale de finanțare arată că până în prezent s-a utilizat numai o proporție modestă din buget. De asemenea, trebuie avute în vedere considerațiile referitoare la impactul crizei financiare actuale asupra disponibilității fondurilor în multe state membre.

Prin urmare, Comisia sugerează examinarea unor soluții alternative, cum ar fi înăsprirea criteriilor de evaluare a proiectelor, așa cum a propus grupul, sau realocarea bugetului de la apelurile viitoare la cele actuale, cu posibilitatea de a realoca bugetul necheltuit de la an la an.

2.2. **Asigurarea integrării științifice, administrative și financiare**

Grupul este de părere că, din punct de vedere conceptual, Eurostars a atins un nivel bun de integrare a programelor naționale sub toate cele trei aspecte (științific, administrativ și

financiar) prin crearea principalelor organisme și prin elaborarea principalelor proceduri, așa cum se prevede în decizie.

Cu toate acestea, mai rămân de adus unele îmbunătățiri pentru a se atinge nivelul dorit de integrare la nivelul implementării, în special în următoarele domenii: armonizarea ratelor naționale de finanțare și a normelor de finanțare, sincronizarea și reducerea timpului de contractare și armonizarea practicilor de raportare. Aceste aspecte, legate mai profund de aspectele de implementare și operaționale ale Eurostars, sunt abordate la punctul 2.4.

Grupul recomandă abordarea acestor aspecte importante prin *elaborarea unei foi de parcurs cu etape măsurabile care să faciliteze monitorizarea și implementarea procesului de integrare și prin înființarea unui grup de lucru permanent pentru schimbul de bune practici.*

Comisia este de acord cu recomandările grupului în ceea ce privește accelerarea procesului de integrare. Comisia invită țările Eurostars să aibă în vedere obiectivul de integrare al programului comun Eurostars printr-o mai bună armonizare și simplificare a normelor de eligibilitate pentru finanțare și prin alinierea practicilor de finanțare și plată.

În plus, grupul a identificat și comentat mai multe „domenii în care sunt necesare îmbunătățiri” (indicate mai jos) pe care Comisia le consideră a fi fundamentale pentru succesul deplin pe termen lung al programului, fiind vorba de chestiuni strâns legate de arhitectura Eurostars.

2.2.1. Respectarea normelor Eurostars - criteriile comune de eligibilitate și acordurile bilaterale semnate

Fără a face comentarii cu privire la țări luate în mod individual, grupul atrage atenția asupra faptului că *criteriile de eligibilitate Eurostars ar trebui aplicate în toate țările participante. Nu ar trebui să se permită niciunei țări să aplice criterii de eligibilitate care depășesc criteriile de eligibilitate Eurostars. Totodată, grupul recomandă semnarea de către toate organismele naționale de finanțare a acordurilor bilaterale cu secretariatul Eureka¹³.*

Comisia acceptă pe deplin această recomandare pentru secretariatul Eureka și pentru țările Eurostars. Finalizarea semnării acordurilor bilaterale rămase este o prioritate. Ar trebui să se garanteze faptul că criteriile de eligibilitate Eurostars sunt condiția necesară și suficientă pentru finanțarea oricărui proiect în oricare din țările participante. Respectarea normelor Eurostars este esențială pentru a se utiliza pe deplin potențialul ridicat al programului, pentru a se consolida credibilitatea acestuia pe termen lung și pentru a se facilita procesul de integrare. Decizia Eurostars prevede respectarea unui set comun de criterii și a unui set comun de norme de finanțare a proiectelor selecționate care fac parte din clasamentul comun, respectându-se ordinea din acesta. Comisia subliniază necesitatea de a se respecta pe deplin acest angajament pentru a se asigura succesul pe termen lung al programului.

2.2.2. Fondul comun virtual (FCV)

Eurostars a lansat programul bazat pe modelul de finanțare al „fondului comun virtual”, care înseamnă că țările și regiunile plătesc pentru propriii participanți cu aplicarea normelor

¹³ Șapte acorduri bilaterale nu au fost încă semnate.

naționale în vigoare și a principiului „câștigului echitabil”. Cu toate acestea, potrivit acordului de delegare, la jumătatea perioadei de desfășurare a programului, secretariatul ar trebui să propună măsuri concrete pentru a se avansa în direcția unui fond comun real, ca parte a procesului de integrare financiară.

Grupul consideră că principiul FCV a fost un principiu bun de organizare în vederea finanțării activității Eurostars. Cu toate acestea, grupul a remarcat că dacă una dintre țările participante epuizează bugetul alocat, acest lucru ar putea afecta în mod negativ toate proiectele următoare care necesită finanțare din partea țării respective.

Grupul recomandă ca *Eurostars să fie organizat în continuare pe baza principiului „fondului comun virtual”*. În același timp însă, se recomandă ca programul comun Eurostars să experimenteze alocarea într-un fond comun real a 10 % din totalul fondurilor destinate programului, procent care să fie utilizat la finanțarea proiectelor din partea superioară a clasamentului care riscă să nu fie finanțate din cauza unor complicații apărute la nivel de stat membru.

Comisia recunoaște meritele pe care le are „fondul comun virtual” în stadiul actual al programului Eurostars. Există, cu toate acestea, o preocupare legată de faptul că aplicarea în continuare a principiului „fondului comun virtual” ca model de finanțare ar putea conduce la un dezechilibru în privința ratelor de succes între țările Eurostars care ar depinde de disponibilitatea finanțării naționale, în vreme ce programul ar trebui să ofere „oportunități egale” pentru IMM-urile din toate țările și să se bazeze integral pe principiul excelenței.

Așa cum s-a arătat în mod clar cu ocazia adoptării programului comun de cercetare și dezvoltare la Marea Baltică (BONUS), în temeiul articolului 185 din TFUE (fostul articol 169 din Tratatul CE), „fondul comun real”, fără a constitui un obiectiv în sine, este unul din mijloacele de garantare a excelenței și a angajamentului financiar al statelor membre pentru toate inițiativele legate de finanțarea și colaborarea transfrontalieră, care rămâne un element crucial pentru progresul Spațiului european de cercetare.

Prin urmare, Comisia este de acord cu recomandarea de a se testa abordarea privind „fondul comun parțial”, care să fie pusă în aplicare până în 2013. Comisia invită secretariatul Eureka să propună alte măsuri pertinente în același scop. Acest lucru este în concordanță cu principiul că, pentru orice inițiativă în temeiul articolului 185, este necesară angajarea deplină, atât financiară, cât și politică, a statelor membre și, totodată, este o condiție indispensabilă pentru primirea de fonduri europene.

2.3. Capacitatea IMM-urilor care desfășoară activități de cercetare și dezvoltare de a adera la programul Eurostars

Pe baza unei analize detaliate, care a utilizat informații din ancheta privind înscrierile în Eurostars¹⁴ și din ancheta comunitară privind inovarea¹⁵, grupul a ajuns la concluzia că Eurostars este un program ușor accesibil și că regulile sale sunt ușor de înțeles pentru

¹⁴ Secretariatul Eureka a lansat în mai 2010 un studiu privind înscrierile în programul Eurostars, cifra fiind de 3 182 de înscriși între termenul limită 1 și termenul limită 3. Au răspuns 442 de înscriși. Rezultatele studiului au fost puse la dispoziția grupului de experți.

¹⁵ Grupul a utilizat diferite valori din ancheta comunitară privind inovarea.

participanți, costul depunerii propunerii este acceptabil, iar instrumentele disponibile sunt simplu de folosit.

Programul pare să atragă în special IMM-uri deja implicate în colaborări internaționale. În vreme ce programul pare să aibă un potențial ridicat de facilitare a colaborării internaționale în domeniul cercetării și dezvoltării, pe baza experienței precedente, există puține dovezi privind parteneriate noi, așadar impactul asupra creării de noi parteneriate este limitat.

Grupul recomandă ca *secretariatul Eureka și coordonatorii programelor naționale Eureka (punctele naționale de contact) să încerce să atragă, până în 2013, IMM-uri care nu au o experiență prealabilă de colaborare pe plan internațional.*

Comisia este de acord cu această recomandare și consideră că este de așteptat ca Eurostars să completeze oportunitățile oferite IMM-urilor prin instrumentele existente în vederea desfășurării unor activități de cercetare pe plan internațional și că principiul transparenței, care este esențial pentru ca programul să fie un succes din punctul de vedere al impactului, trebuie respectat.

Comisia invită secretariatul Eureka și țările Eureka să abordeze această chestiune și să găsească modalități de a atrage noi IMM-uri, făcând din Eurostars un program mai accesibil și mai transparent. Pe viitor, atenția principală se va concentra pe abordarea IMM-urilor care au profilul căutat, mai degrabă decât pe „recrutarea” de noi IMM-uri.

Comisia va depune eforturi în vederea facilitării interacțiunii și creării de sinergii cu alte inițiative ale UE de sprijinire a colaborării (networking) dintre potențialii promotori de proiecte, printre care și IMM-urile care nu au încă experiență în cercetarea la nivel internațional.

2.4. Calitatea și eficiența implementării Eurostars

Așa cum s-a prevăzut în cadrul regimului de gestionare centralizată indirectă, secretariatul Eureka are rol de structură dedicată de implementare și este pe deplin responsabil de administrarea și de implementarea Eurostars la nivel operațional și financiar. În analiza pe care a realizat-o cu privire la diferitele activități de implementare a programului (apeluri, evaluare, finanțare, gestionare de proiecte, monitorizare), grupul a constatat că procesul se desfășoară fără probleme. Cu toate acestea, grupul a identificat o serie de aspecte care trebuie îmbunătățite, care țin în special de procesul de evaluare: grupul a constatat complexitatea evidentă, în primul rând, în alocarea finanțărilor naționale pentru proiecte și, în al doilea rând, în negocierea contractelor dintre candidații care au obținut finanțare și organisme naționale de finanțare.

2.4.1. Procesul centralizat de evaluare

Evaluarea se realizează printr-o procedură în două etape: o primă evaluare de către experți tehnici și o a doua evaluare de către un panel de evaluatori independenți, care procedează, de asemenea, la stabilirea clasamentului global al propunerilor.

În privința experților tehnici, grupul recomandă ca secretariatul Eureka să ia măsurile necesare pentru a se atinge, până la sfârșitul lui 2013, *creșterea numărului acestora, menținându-se, totodată, un nivel ridicat de competență și un echilibru mai bun între*

expertiza tehnică și cea de piață în cadrul echipei de experți, precum și o reprezentare geografică mai echitabilă a experților din toate țările participante.

In privința panelului de evaluatori independenți (PEI), grupul recomandă să se aloce mai mult timp membrilor acestuia pentru a putea realiza o analiză mai corectă a propunerilor care trebuie clasificate și pentru a se furniza un feedback mai precis și mai sistematic promotorilor proiectelor și experților tehnici.

Așa cum se arată cu îndreptățire în raport, succesul Eurostars depinde de credibilitatea întregului proces de evaluare. Sunt trei aspecte ale procesului de evaluare care sunt mai pregnante sub acest aspect: imparțialitatea, calitatea și punctualitatea.

Comisia este pe deplin de acord cu recomandările de mai sus. În special, experții trebuie să dețină competența necesară pentru a evalua, totodată, impactul socioeconomic al proiectelor, care reprezintă una dintre trăsăturile distinctive ale Eurostars.

Comisia reamintește că transparența întregului proces este un principiu cheie, definitiv pentru decizia Eurostars. Prin urmare, Comisia este întru totul de acord cu solicitarea grupului de a se îmbunătăți calitatea feedbackului pentru candidați din partea evaluatorilor.

Comisia încurajează secretariatul Eureka să întreprindă măsurile necesare pentru a îmbunătăți calitatea evaluărilor, începând cu recrutarea și selecția experților, propunându-se, de exemplu, o legătură mai ușor de utilizat la instrumentul de depunere a candidaturilor de către experți de pe site-ul public al Eurostars, precum și prin mobilizarea coordonatorilor național ai programului Eureka la îndeplinirea acestor sarcini.

2.4.2. Finanțarea descentralizată – timpul de contractare

Un al doilea set de recomandări operaționale care să fie implementate până în 2013 se referă la procesul de finanțare, unde cel mai important este nivelul național. Grupul a constatat că procesul de implementare cunoaște variații substanțiale de la țară la țară. Este important ca Eurostars să atingă un nivel ridicat de armonizare la nivelul tuturor țărilor pentru a se atinge un nivel omogen de performanță operațională și o eficiență globală crescută ale programului. Odată ce o propunere a fost selectată pentru finanțare, începe faza de negociere dintre fiecare candidat și organismul național de finanțare. Grupul a identificat această fază ca fiind cea mai complexă.

Grupul consideră că *reducerea timpului de contractare* (definit ca fiind intervalul de timp dintre termenul limită al apelurilor pentru propuneri și data semnării acordului de finanțare) *trebuie să rămână una dintre prioritățile principale pentru toate părțile interesate din programul Eurostars, iar țările participante sunt invitate să adopte măsurile necesare în acest sens.*

De asemenea, grupul sugerează posibile acțiuni care ar putea conduce la reducerea timpului de contractare: *o evaluare financiară mai timpurie la nivel național; monitorizarea de către secretariat și discutarea subiectului cu țările „mai lente”; termene comune și mai stricte pentru semnarea acordurilor de consorțiu și de finanțare.*

Comisia este de acord cu recomandările de mai sus și încurajează țările Eurostars să desfășoare cât mai rapid posibil procesele în cadrul administrațiilor naționale. Obiectivul, așa cum este formulat în acordul de delegare dintre Comisia Europeană și secretariatul Eureka¹⁶, a fost acela ca acordurile individuale de finanțare cu participanții la proiecte să fie semnate cel târziu la 6 luni de la termenul limită al apelului, până la jumătatea perioadei de desfășurare a programului. Împărtășind pe deplin opinia grupului, Comisia încurajează secretariatul să își continue eforturile de monitorizare a timpului de contractare și de identificare a celor mai bune practici.

3. CONCLUZII

În primii săi ani, Eurostars a demonstrat un bun potențial ca program de interes pentru IMM-urile care desfășoară activități de cercetare și dezvoltare, sprijinindu-le în eforturile de inovare. Prin urmare, Comisia va continua să sprijine programul actual până în 2013, așa cum este prevăzut.

Dat fiind că programul a fost lansat în 2008, performanțele operaționale ale acestuia mai trebuie încă îmbunătățite. În acest sens, măsura cheie pentru succes o reprezintă reducerea substanțială a timpului de contractare.

Dintr-o perspectivă mai largă, este necesar să se consolideze procesul de integrare a programelor naționale participante. Astfel, secretariatul Eureka și țările Eurostars ar trebui să facă eforturi sporite de accelerare a armonizării normelor naționale, cu respectarea pe deplin a procedurilor și criteriilor comune de eligibilitate și evaluare ale Eurostars.

În fine, Comisia se va angaja în mod activ în discuții cu privire la o posibilă continuare a programului Eurostars actual, în contextul noii perioade de programare, fără a se aduce atingere pregătirii cadrului strategic comun pentru finanțarea cercetării și inovării și a cadrului financiar multianual al UE, luându-se în considerare contextul politic mai amplu al inițiativei emblematice „O Uniune a inovării” și concluziile Consiliului European din 4 februarie 2011.

¹⁶ Acordul de delegare privind programul comun Eurostars (30-CE-0270684/00-14) din 19.6.2009 dintre Comisia Europeană și Secretariatul Eureka AISBL.